

Litteratur

- Norén, Kerstin, 1993: Ger svensk språkvård något resultat? I: *Språkvård* 3. S. 19–24.
SFS 2007:1181. *Förordning med instruktion för Institutet för språk och folkminnen*. Stockholm: Kulturdepartementet.
- SFS 2009:600. *Språklag*. Stockholm: Kulturdepartementet.
- Språkrådet, 2010: *Språkrådets uttolkning av språklagen (2009:600)*. Från <http://www.sprakoch-folkminnen.se/sprak/sprakpolitik/spraklagen.html>. Hämtad den 9 september 2015.
- Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik, 1999: *Svenska Akademiens grammatik*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Wessen, Elias, 1965: *Svensk språkhistoria II. Ordbildningslära*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Wojahn, Daniel, 2015: *Språkaktivism: Diskussioner om feministiska språkförändringar i Sverige från 1960-talet till 2015*. Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk 92. Uppsala: Uppsala universitet.

Maria Bylin, Lena Lind Palicki & Susanna Karlsson

Språkaktivism, språkvård och språksyn

Respons till Olle Josephson samt Maria Bylin, Lena Lind Palicki & Susanna Karlsson

Min analys av språkvårdens förhållningssätt till politiskt motiverade språkförändringar har gett upphov till en diskussion om språkvårdens roll i samhället. Jag förstår att en kritisk analys av den institutionaliserade språkvårdens rekommendationsverksamhet väcker reaktioner från personer som arbetar med denna verksamhet. Att analyserna dessutom har föranlett en diskussion om språksynen inom svensk språkvård och språkvetenskap är särskilt glädjande.

På de följande sidorna svarar jag på Josephsons samt Bylin, Lind Palicki & Karlssons respons på min avhandling *Språkaktivism. Diskussioner om feministiska språkförändringar i Sverige från 1960-talet till 2015*. I avhandlingen analyserar jag diskussioner om feministiskt motiverade språkförändringar som har förts i tre kontexter: inom feministiska grupper, bland negativt inställda skribenter i kommentarsfält på nätet och inom den institutionaliserade språkvården. Ett av mina centrala forskningsintressen är hur de olika aktörerna konceptualiserar relationen mellan språk och kön samt relationen mellan språkförändringar och förändringar i den icke-språkliga, sociala världen. I sina bidrag koncentrerar sig såväl Josephson som Bylin, Lind Palicki & Karlsson enbart på avhandlingens sista analyskapitel i vilket språkvårdens förhållningssätt till aktivistiska språkförändringar undersöks. Därför belyser jag särskilt dessa frågor i det följande.

Eftersom det verkar vara oklart vilka ramar som råder för språkaktivister respektive språkvårdare lägger jag i den första delen av denna text särskild vikt vid att utreda dessa. Därefter tar jag upp vilken roll en referentiell respektive konstruktivistisk språksyn spelar när frågor kring språklig kategorisering av människor diskuteras.

Språkaktivism och språkvård

»Kan statlig språkvård vara språkaktivistisk?» frågar Bylin, Lind Palicki & Karlsson i rubriken till sin text. Denna fråga besvaras i avhandlingen med ett tydligt »nej». Myn-dighetsutövning och gräsrotsaktivism är två olika verksamheter som bedrivs med olika intentioner och utifrån olika samhälleliga maktpositioner. Språkaktivism har jag defi-nierat som analytiskt begrepp för att kunna avgränsa och benämna den typ av politisk aktivism som jag analyserar i avhandlingen. Med språkaktivism avser jag medvetna motståndshandlingar, närmare bestämt språkligt motstånd mot diskursivt reproducerade sociala normer som uppfattas som diskriminerande. Följande punkter använder jag för att kortfattat definiera begreppet språkaktivism. Språkaktivism

- initieras av strukturellt diskriminerade grupper, dvs. bedrivs »underifrån»
- är alltid intentionell, politiskt motiverad och en del av mer omfattande aktivistiska motståndspraktiker
- företas med syftet att intervensera i, och på lång sikt eliminera, diskriminerande hegemoniska diskurser och samhällsstrukturer. (Wojahn 2015 s. 24)

Språkvård som bedrivs i statens regi kan enligt denna definition inte vara språkaktivism. Den institutionaliserade språkvårdens roll i relation till språkaktivismen har däremot vid upprepade tillfällen skapat diskussioner på Språkrådet och dess föregångarorganisatio-ner. Till exempel beskriver Birgitta Lindgren, själv mångårig medarbetare på Språkrådet, hur dåvarande Svenska språknämndens styrelse år 2005 valde att lägga ner ett bok-projekt om könsrelaterade språkfrågor med motiveringen att detta skulle vara en typ av språkvård med »påtagliga moraliserande och ideologiska inslag som nämnden inte bör befatta sig med».¹ Även Mats Thelander (2007 s. 84), som mellan 1999 och 2007 var ordförande i styrelsen, vittnar om »heta» diskussioner varje gång icke-sexistiskt språk-bruk kom på tal i Språknämndens styrelse. Frågan om hur den institutionaliserade språkvården ska förhålla sig till politiskt motiverade språkförändringar är således inte ny.

I avhandlingen analyserar jag hur Svenska Akademien och framför allt Språkrådet under de senaste 50 åren har förhållit sig till icke-diskriminerande språkförändringar. Materialet omfattar handböcker samt rekommendationer som publicerats på Språkrå-dets webbplats. Resultaten visar att språkvården i stor utsträckning ställer sig negativ till ett bruk av nyskapade, icke-diskriminerande personbenämningar. Några av språkvård-arnas huvudsakliga argument är att de nya benämningarna är opraktiska och oestetiska, att de irriterar och distraherar läsaren samt att de ändå inte kommer att etableras i majo-ritetssamhällets språkbruk (Wojahn 2015 s. 190–236). Bylin, Lind Palicki & Karlsson tolkar dessa resultat som att jag skulle anse att språkvården – i stället för att reagera av-vaktande eller avvisande – borde anamma och rekommendera alla språkförändringar som aktivistiska grupper företar. Detta ser jag inte som en lämplig lösning för samtliga nya språkformer. Analyserna i avhandlingen innehåller dessutom flera exempel där akti-vister kritiserar hur benämningarnas politiska potential urvattnas när benämningarna

¹ Citatet är hämtat ur protokollet från sammanträdet i Svenska språknämndens styrelse den 7 no- vember 2005, § 41; citerat efter Lindgren (2007 s. 237).

tas upp i majoritetssamhällets språkbruk. Målet med de språkaktivistiska interventionerna är inte heller att skapa nya normer utan aktivisternas avsikt är i regel att öppna upp för en reflektion kring relationen mellan språk, kategorisering av människor och diskriminering.

Vilka möjligheter finns det då för den statliga språkvården att förhålla sig till aktivistiska språkförändringar som drivs i syfte att minska språklig diskriminering? I mina analyser kan jag urskilja några punkter där språkfrågor med påtagligt samhällsrelevans utmanar språkvårdens bedömningskriterier. Enligt min uppfattning fungerar de övergripande bedömningskriterier som språkvården använder för »språkriktighetsbedömningar» inte i de fall då språkvårdare behandlar strategiska språkförändringar som har initierats utifrån icke-diskriminerande intentioner. I de språkvårdande texter som jag har undersökt används i första hand argument som kan kopplas till de centrala faktorer för »språkriktighetsbedömningar» som bland annat formuleras i *Språkriktighetsboken* (2005 s. 23). Dessa går exempelvis ut på att det som ska bedömas är hur etablerat ett uttrycks sätt är i bruket, hur accepterat uttrycks sättet är bland normauktoriteter som språkvårdare och lärare, och hur väl det stämmer med den skriftspråkliga traditionen och med språkssystemet i övrigt. Eftersom det dock är just det etablerade och accepterade språkbruket som aktivisterna ifrågasätter och förändrar med hjälp av nyskapade personbenämningar underkänns de nya benämningsspraktikerna konsekvent nog med ovanstående argument (t.ex. att de är icke-etablerade och distraherande). I nästan alla språkvårdstexter nämns dessutom på ett eller annat sätt »störningsfrihet». Med detta avses »att man bör formulera sig så att formen inte i onödan stör förmedlingen av innehållet» (*Språkriktighetsboken* 2005 s. 32, se även Molde 1979). De personer som aktivt förändrar språket skiljer inte på detta sätt mellan form och innehåll; även språkformen i sig ses som en förmedlare av innehåll. Dessutom är själva intentionen med många nybildade ord just att störa läsflödet. De är alltså inte ämnade att passera obemärkta utan ska utmana diskrimineringsstrukturer och mottagarnas normföreställningar, något som i tidigare forskning kallas för *linguistic disruption* (t.ex. Pauwels 1998 s. 98).

Den institutionaliserade, språknormerande verksamheten befinner sig på denna punkt i något av ett dilemma då den måste ta hänsyn till olika aktörers åsikter samt till de dokument som styr verksamheten.² Som språkforskare befinner jag mig i en annan position; jag arbetar inte med rekommendationsverksamhet. Däremot kan jag med hjälp av analyser bidra till att skapa dialog och diskussion om den språkvårdande praktiken som utövas av Språkrådet. Hur rekommendationer ska utformas måste avgöras av språkvårdens aktörer själva, men eftersom det efterfrågas ger jag i det följande några förslag.

En möjlighet som jag ser för den statliga språkvården är att överlåta ett större ansvar till språkbrukarna och att uppmuntra språkbrukarna att förstå språk som handling. Analyserna i avhandlingen visar att språkvården på olika sätt avpolitiserar frågan om personbenämningsspraktikerna. Diskussioner om benämningar som har kritiserats för att vara diskriminerande introduceras i de flesta språkvårdstexter som »språkriktighetsfrågor» eller »språkriktighetsproblem», inte som diskrimineringsproblem, samhällspro-

² En småsak: Bylin, Lind Palicki & Karlsson beklagar att ramarna som de styrande, statliga dokumenten sätter inte beskrivs i avhandlingen. I kapitlet där jag introducerar den institutionaliserade språkvården nämns dock exakt de citat och källor som Bylin, Lind Palicki & Karlsson saknar (se Wöjahn 2015 s. 57–61).

blem eller liknande (Wojahn 2015 s. 196). Detta kan tolkas som ett försök att särskilja språkliga frågor från frågor med »ideologiska inslag». Samtidigt befästs därmed den egna expertpositionen: språkriktighetsfrågor och språkriktighetsproblem löses bäst av lingvistiskt skolade personer som arbetar med just detta. Den egna expertpositionen manifesteras också i det att språkvårdarna väljer att vara mycket bestämda i sina anvisningar. En stor del av språkråden i mitt material avslutas med tydliga uppmaningar, ibland i imperativ och utan någon form av modalitet, t.ex. »Skapa inte ersättningsord med *-person* för ord på *-man* (t.ex. *talesperson* för *talesman*)» (*Språkriktighetsboken* 2005 s. 87), »Använd inte kvinnliga avledningsändelser», »Fortsätt använda *man*» (*Jämställt språk* 2012 s. 47, 56). Andra råd är bestämt formulerade som påståenden: »Det heter *brandman*. Om man vill ange att en brandman är kvinna skriver man *kvinnlig brandman*.»³ Ett alternativ vore att avstå från att avsluta rekommendationerna med tydliga uppmaningar och påståenden och i stället uppmantra språkbrukarna till ett eget resonemang om språk, diskriminering, inkludering och exkludering. Detta skulle knyta an till det som Teleman (2003 s. 249) ser som språkvårdens viktigaste uppgift: att hålla igång en språklig debatt och att öka »allmänhetens medvetenhet om språkliga frågor» (se vidare Wojahn 2015 s. 243–247). I de allra senaste rekommendationerna på Språkrådets webbplats prövas emellanåt en något mer öppen rådgivning, i alla fall när det gäller pronomenen *hen* och *en*. En ytterligare möjlighet vore att aktivt ta kontakt med grupper som kritiserar till exempel misogyna, homofoba, trans*foba och rasistiska benämningsspraktiker och låta dem vara delaktiga i utformandet av rekommendationerna.

Josephson väljer en annan ingång i sin reaktion på min avhandling. Han diskuterar inte feministiska språkförändringar, språklig diskriminering eller relationen mellan språkvård och språkaktivism, utan tar avhandlingen som utgångspunkt för att jämföra den svenska språkvårdens organisationsform med motsvarande organisationer i andra länder. Han konstaterar att den svenska språkvårdens ställning och organisationsform inte utmärker sig i en europeisk kontext.

I sin text ger Josephson en utmärkt översikt över olika staters ordboksprojekt, en verksamhet som jag inte berör i mina analyser. Det som jag analyserar är rekommendationer som behandlar icke-diskriminerande personbenämningsspraktiker. Det jag ser i min studie är att Språkrådet innehar en monopolställning när det gäller denna typ av publikationer. Josephson frågar om det finns studier av rekommendationsverksamheten i andra länder. I avhandlingens tredje kapitel går jag igenom den tidigare forskningen på området. Denna visar att det i andra språkområden ofta är engagerade språkvetare, journalister, författare eller aktivister som har publicerat de böcker som finns med icke-diskriminerande språktips. Dessutom säger rekommendationerna i de olika publikationerna ibland emot varandra.⁴ Detta menar jag är ett tecken på att det inte finns en lika etablerad tanke om att enbart en organisation borde bedriva rekommendationsverksamheten i dessa frågor. Det handlar alltså inte om mängden publikationer, något som Josephson antyder, utan om vem som är publikationernas avsändare – det är klart att ut-

³ Från <<http://www.sprakochfolkminnen.se/sprak/sprakradgivning/frageladan.html>>, sökord: *brandman*, hämtat 7 oktober 2015.

⁴ För en språkövergripande analys, se t.ex. Pauwels 1998 och de fyra banden i *Gender across languages*-serien.

rymmet för flera publikationer är större i språk med många talare. Dessutom är det viktigt att de språkvårdande organisationernas roll betraktas i ljuset av de kulturella kontexter som de verkar i. Och här skiljer sig den nordiska kontexten, präglad av idéer om välfärdsstaten, en del från andra europeiska stater (Teleman 2003). Jag förmodar att även sådant som vilken tilltro medborgarna har till staten, myndigheter och statligt anställda experter påverkar beredvilligheten att anamma rekommendationer som ges av statliga språkvårdsorganisationer.

Utifrån de aspekter som jag har tagit fasta på kan jag konstatera att den statliga svenska språkvården har en förhållandevis stark ställning och utmärker sig som särskilt välorganiserad, etablerad och tongivande. Språkrådets ställning i den svenska språkdiskussionen bekräftas inte minst av de talrika frågor om språkbruk som medborgarna ställer till rådet. Dessa ställs via en mängd olika kanaler som rådet erbjuder, bland annat rådets webbplats, e-post, telefon, twitter och facebook. I Sverige bedrivs dessutom ett jämförelsevis väletablerat klarspråksarbete, där Språkrådet utgör en central aktör. Därutöver finns det en tämligen stor kår av examinerade språkkonsulter som har utbildats på särskilda språkkonsultprogram som flera svenska universitet erbjuder. Språkkonsulterna följer i stort sett Språkrådets rekommendationer och är således delaktiga i implementerandet av rådets rekommendationer. För en enskild språkkonsult krävs det goda skäl för att gå emot rådets rekommendationer.

Strukturalistiska och poststrukturalistiska perspektiv på språk

Argumentationen mot en konstruktivistisk språksyn är framträdande i Bylin, Lind Pallicki & Karlssons text. I stället för en sådan språksyn förordas en referentiell, verklighetsavbildande syn på språk. Ett explicit resonemang kring synen på språkets funktion och dess relation till den utomspråkliga världen är bara att välkomna, särskilt då det valda perspektivet i många språkvetenskapliga studier inte tydliggörs. Som nämnts anlägger jag i min avhandling ett konstruktivistiskt, pragmatiskt perspektiv. Den konstruktivistiska forskningsansatsen har lett till att jag har valt bort vissa etablerade språkvetenskapliga termer och ersatt dem med andra. *Personreferens* och *personbeteckning* är två av dessa bortvalda begrepp. För att illustrera mitt resonemang kommer jag att diskutera begreppen närmare nedan.

Med ett konstruktivistiskt synsätt som utgångspunkt frågar forskaren alltid hur någonting är konstruerat. Inget tas för givet. I ett språkvetenskapligt perspektiv betyder detta att forskningsintresset ligger på de språkliga produktions- och konstruktionsprocesserna som leder till »alla de föreställningar vi har om objekt, om värderingar, om handlingar eller andra grundläggande begrepp» (Hornscheidt & Landqvist 2014 s. 23).⁵ Särskilt när forskningen, som i mitt fall, handlar om en språklig kategorisering av personer är detta en avgörande aspekt. Utifrån en konstruktivistisk forskningsansats ses en indelning av människor i till exempel könade, rasifierade eller normfungerande/funktionsnedsetta grupper som något som aktivt skapas och återskapas genom diskursiva

⁵ Denna ansats bygger på Hornscheidts (bl.a. 2006, 2008) omfattande språkvetenskapliga teoribildning som utvecklats utifrån en konstruktivistisk syn på språk.

handlingar. Språk antas inte enbart passivt avbilda, beteckna eller spegla naturligt existerande indelningar. Därför har jag också valt att använda mig av begreppet *personbenämning* i stället för *personreferens* och liknande termer som bygger på en begreppsapparatur som kan kopplas till en referentiell språksyn (se vidare Wojahn 2015 s. 32). I avhandlingen formulerar jag, utifrån en konstruktivistisk språksyn, följande konkreta forskningsfråga: »Hur konstrueras och utmanas olika könskategoriiseringar i diskussionerna kring aktiv språkförändring?» En fråga som ställs utifrån en verklighetsavbildande språksyn skulle däremot kunna lyda: »Avbildas kvinnor och män på ett jämställt sätt i det svenska språket?» Forskningsfrågor av den sistnämnda typen har från och med 1970-talet ställts vid några tillfällen inom den nordiska språkforskningen. Syftet med en konstruktivistisk forskningsansats är dock inte att ogiltigförklara andra ansatser. Snarare öppnar en konstruktivistisk syn på språk för möjligheten att ställa nya forskningsfrågor. Dessutom kan sociala normer därmed förstås på ett nytt sätt.

I samband med den så kallade språkliga vändningen (the linguistic turn) har konstruktivistiska perspektiv på språk diskuterats och använts flitigt inom humaniora och samhällsvetenskap. Som exempel på centrala texter och tänkare från de senaste decennierna kan Bourdieu (1991), Butler (1997), Derrida (1976) och Foucault (1970) nämnas. Trots att dessa tänkare explicit återoppar lingvistikens som disciplin och teoretiskt ramverk verkar deras texter inte ha fått något brett genomslag inom den svenska språkforskningen.⁶

Bylin, Lind Palicki & Karlssons argumentation mot en konstruktivistisk syn på språklig kategorisering av personer återfinns också i de rekommendationer som jag har analyserat inom ramen för avhandlingen. Medan aktivisterna och deras motståndare i kommentarsfälten på nätet vanligtvis argumenterar utifrån en verklighetskonstruerande språksyn, anlägger den institutionaliserade språkvården i regel en verklighetsavspeglade syn. Detta är något som ibland också formuleras explicit, till exempel i Språkrådets handbok *Jämställt språk* (2012 s. 12): »Språket avspeglar verkligheten».⁷ Den verklighetsavbildande synen på språk påverkar hur rekommendationerna formuleras. Till exempel hade utifrån en uttalat konstruktivistisk syn på språk frågor som rör diskriminerande benämningar och kategoriseringar av människor knappast betraktats som ett språkriktighetsproblem. Bylin, Lind Palicki & Karlsson öppnar upp för att vidga begreppet *referens* så att det även inbegriper referens till socialt konstruerade entiteter. Därmed beskrivs de sociala konstruktionerna dock återigen som något som existerar oberoende av språket. Språket uppfattas i så fall enbart som refererande till de sociala konstruktionerna, utan att språkets relevans för *skapandet* av konstruktionerna uttrycks. Det är just denna punkt, att betona språkliga handlingars skapande potential, som är central i en konstruktivistisk ansats.

⁶ Detsamma gäller för övrigt för stora delar av den tyska språkvetenskapen, se Hornscheidt 2002.

⁷ Bylin, Lind Palicki & Karlsson skriver att jag jämför aktivistiska språkförändringar »i ett material från 2000-talet med 're_aktioner' i material som i huvudsak kommer från 1970-talet». Detta stämmer dock inte. De negativa reaktionerna i kommentarsfälten är aktuella och kommer från åren 2007 till 2015 och materialet med språkvårdens reaktioner täcker perioden från 1960-talet till i dag. Jag har inkluderat så gott som alla språkvårdande texter från denna period, i vilka könsrelaterade benämningspraktiker behandlas. I och med att de flesta språkvårdstexterna om könsrelaterade benämningspraktiker publicerades först efter millennieskiftet, ligger analysernas tyngdpunkt på en analys av aktuellt material, inte på ett material från 1970-talet.

Bylin, Lind Palicki & Karlsson utgår från att en konstruktivistisk ansats leder till att »förändringar i ords referensmönster» inte beaktas och att betydelse därmed skulle uppfattas som något »stabil och närvarande i formens alla användningar». Författarna antar att benämningar som historiskt sett varit könade inte kan förändras när forskaren utgår från en verklighetskonstruerande språksyn. Som exempel anför de personbenämningar som *lärare*, och menar att jag i min avhandling skulle tillskriva dessa en essentiell och oföränderlig koppling till manlighet. Föreställningen om en essentialistisk betydelse är givetvis inte förenlig med en konstruktivistisk ansats. Det som jag ser som intressant att analysera är just hur betydelser förändras och hur dessa förändringar diskuteras av olika aktörer. Att kvinnor i det etablerade språkbruket inkluderas i manligt appellerande benämningar (t.ex. *lärare*) och att användningen av kvinnligt appellerande suffix har minskat (t.ex. *lärarinna*) är något som kritiserats av flera av aktivisterna i mitt material, framför allt av de kvinnoaktivister som var aktiva under perioden 1960–1980-talet. Ett medvetet beslut som jag har tagit är att i avhandlingen inte ifrågasätta de personer som i mitt material beskriver hur de känner sig exkluderade och diskriminerade av vissa benämningar. Detta beslut hänger ihop med frågan om vem som har rätt att avgöra om en personbenämning kan sägas vara diskriminerande eller ej. Jag ser ingen anledning till att jag i min roll som språkforskare skulle ifrågasätta diskriminerade gruppers upplevelser av språklig diskriminering. Jag ser det till och med som problematiskt att utifrån en roll som vit, manlig och ciskönad språkexpert ogiltigförklara andras upplevelser av till exempel rasistiskt, kvinnoosynliggörande eller trans*fobt språkbruk.

I denna text har jag tagit upp och bemött viktiga och intressanta synpunkter. Jag hoppas att diskussionen kring språkvård, språkaktivism och språksyn fortsätter och att fler studier genomförs inom detta fält!

Litteratur

- Bourdieu, Pierre, 1991: *Language and symbolic power*. Cambridge: Polity Press.
- Butler, Judith, 1997: *Excitable Speech. A politics of the performative*. New York & London: Routledge.
- Derrida, Jacques, 1976: *Of Grammatology*. Baltimore & London: Johns Hopkins University Press.
- Foucault, Michel, 1970: *The Order of Things. An Archaeology of the Human Sciences*. London: Tavistock Publications Ltd.
- Hornscheidt, Antje, 2002: Die Nicht-Rezeption poststrukturalistischer Gender- und Sprachtheorien der feministischen Linguistik im deutschsprachigen Raum. I: *Germanistische Linguistik* 167/168. S. 5–51.
- Hornscheidt, Antje, 2006: Die sprachliche Benennung von Personen aus konstruktivistischer Sicht. Genderspezifizierung und ihre diskursive Verhandlung im heutigen Schwedisch. Berlin & New York: Walter de Gruyter.
- Hornscheidt, Antje, 2008: *Gender resignifiziert. Schwedische (Aus)Handlungen in und um Sprache*. Berlin: Nordeuropa-Institut der Humboldt-Universität.
- Hornscheidt, Lann & Mats Landqvist, 2014: *Språk och diskriminering*. Lund: Studentlitteratur.
- Jämställt språk. En handbok i att skriva och tala jämställt. 2012. 2 uppl. Författad av Karin Milles. (Småskrift utarbetad av Språkrådet 5.) Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

- Lindgren, Birgitta, 2007: Språkvården och könsneutral referens. I: Britt-Louise Gunnarsson, Sonja Entzenberg & Maria Ohlsson (red.), Språk och kön i nutida och historiskt perspektiv. Studier presenterade vid Den sjätte nordiska konferensen om språk och kön, Uppsala 6–7 oktober 2006. Uppsala: Uppsala universitet. S. 237–242.
- Pauwels, Anne, 1998: *Women changing language*. London: Longman.
- Molde, Bertil, 1979: Principer för Svenska språknämndens rådgivningsarbete. I: *Sprog i Norden. Årsskrift for de nordiske sprognaevn og nordisk sprogsekretariat*. København: Dansk Sprognaevn. S. 17–21.
- Språkriktighetsboken, 2005. (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 93.) Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.
- Teleman, Ulf, 2003: *Tradis och funkis. Svensk språkvård och språkpolitik efter 1800*. Stockholm: Norstedts.
- Thelander, Mats, 2007: Med Svenska språknämnden ur tiden. I: *Nämnd, inte glömd. Historik över Nämnden för språkvård och Svenska språknämnden 1944–2007*, red. av Birgitta Lindgren. Stockholm: Svenska språknämnden. S. 77–88.
- Wojahn, Daniel, 2015: *Språkaktivism. Diskussioner om feministiska språkförändringar i Sverige från 1960-talet till 2015*. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 92.) Uppsala: Uppsala universitet.

Daniel Wojahn